

Δελτίο Τύπου

Το Κέντρο Διοτίμα για τη συνεπιμέλεια και την ατελή μεταρρύθμιση του οικογενειακού δικαίου

Τους τελευταίους μήνες έχει ενταθεί η συζήτηση σχετικά με τη συνεπιμέλεια. Αφορμή αποτέλεσε η σύσταση ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής από το υπουργείο Δικαιοσύνης για «την αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου». Το σχέδιο νόμου που εισηγήθηκε η Επιτροπή προβλέπει την από κοινού άσκηση της συνεπιμέλειας και την εναλλασσόμενη διαμονή του παιδιού, με δικαστική απόφαση, μετά το διαζύγιο, χωρίς να απαιτείται η συμφωνία των γονέων. Μετά από έντονο διάλογο που αναπτύχθηκε στη δημόσια σφαίρα, στις 18 Νοεμβρίου 2020, το υπουργείο Δικαιοσύνης απέσυρε το σχέδιο νόμου και στη θέση του κυκλοφόρησαν δύο νέα κείμενα με τίτλο «Σύντομο memo για ν/σ οικογενειακού» και «Προσχέδιο τροποποιήσεων οικογενειακού δικαίου», που κινούνται στην ίδια κατεύθυνση. Τόσο το αρχικό σχέδιο, όσο και τα επόμενα κείμενα δεν έχουν δοθεί επίσημα στη δημοσιότητα, ούτε έχουν εισαχθεί σε δημόσια διαβούλευση από το υπουργείο. Αντιθέτως κυκλοφορούν ως «διαρροές» στα ΜΜΕ, εγείροντας έναν γενικότερο προβληματισμό για την απουσία έγκυρης ενημέρωσης της ελληνικής κοινωνίας για ένα τόσο σημαντικό ζήτημα γύρω από το οποίο αναπτύσσονται αντίρροπες κοινωνικές δυναμικές.

Και' αρχάς να επισημάνουμε ότι (και) το οικογενειακό δίκαιο έχει έμφυλο πρόσημο. Μάλιστα πολλές φορές έχει αναθεωρηθεί, υπό την πίεση φεμινιστικών κινητοποιήσεων, προκειμένου να αρθούν (έμμεσες και άμεσες) διακρίσεις κατά των γυναικών και των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων, ξεπερασμένες πατριαρχικές αντιλήψεις, ή προκειμένου να γίνει πιο συμπεριληπτικό στο πλαίσιο της ισότητας των φύλων. Μόνο την τελευταία δεκαετία έχουν συσταθεί τρεις φορές ειδικές νομοπαρασκευαστικές επιτροπές για την τροποποίηση διατάξεών του. Η νομοπαρασκευαστική επιτροπή του 2018, επικεντρώθηκε στην αναμόρφωση των διατάξεων που αφορούν θέματα επιμέλειας και επικοινωνίας γονέων και τέκνων. Συγκεκριμένα, με βάση το άρθρο 1513 του Αστικού Κώδικα, προβλέπεται ότι «η άσκηση της γονικής μέριμνας μπορεί να ανατεθεί (...), (σ.σ. και στους δύο γονείς) αν συμφωνούν, ορίζοντας συγχρόνως τον τόπο διαμονής του τέκνου, στους δύο από κοινού», κάτι το οποίο άλλωστε έχει υιοθετηθεί και διαταχθεί από τα Ελληνικά δικαστήρια.

Μια νομοθετική μεταρρύθμιση εν τη απουσία μας

Η τρέχουσα δημόσια συζήτηση για την αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου δυστυχώς γίνεται σε ναρκοθετημένο πεδίο. Οι γυναικείες οργανώσεις και συλλογικότητες παρά το γεγονός ότι τοποθετήθηκαν δημόσια, δεν κλήθηκαν σε διάλογο, ούτε συναντήθηκαν με τον Υπουργό Δικαιοσύνης, παρά τις προσπάθειες που κατέβαλαν. Επίσης, ούτε ο καθ' ύλην αρμόδιος φορέας της πολιτείας, η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, κλήθηκε στο διάλογο· ούτε έχει τοποθετηθεί μέχρι σήμερα. Και όλα αυτά παρά τις εξαγγελίες πως ο νέος νόμος θα διαπνέεται από τις αρχές της «ισότητας των φύλων».

Παράλληλα, η επιχειρηματολογία υπέρ της υποχρεωτικής συνεπιμέλειας εκφρασμένη κυρίως από «συλλόγους μπαμπάδων» έχει κυριαρχήσει στον δημόσιο λόγο. Από τις (ανδρικές) αυτές αφηγήσεις απουσιάζει η κριτική στις στερεοτυπικές αντιλήψεις για τους έμφυλους ρόλους όπως και οι διεκδικήσεις για την ανατροπή τους. Αντίθετα αναπαράγονται σεξιστικά στερεότυπα για την εκδικητικότητα των γυναικών που χωρίζουν, οι οποίες μεταμορφώνονται σε «μέγαιρες» που χρησιμοποιούν τα παιδιά για να βλάψουν τους πρώην συζύγους, μιας και δε μπορούν να διανοηθούν μια αυτόνομη πορεία ως ανεξάρτητα και αυτεξούσια όντα εκτός γάμου. Μάλιστα δεν είναι λίγες οι φορές που ο (συγκαλυμμένα) πατριαρχικός και υποτιμητικός αυτός λόγος θέτει στο στόχαστρο τις γυναίκες με την κατηγορία ότι εργαλειοποιούν τη μητρότητα προκειμένου να εκδικηθούν τους άνδρες, αρνούμενες να εκχωρήσουν τα «προνόμια» τους. Στην ίδια οπτική εντάσσεται και η λεγόμενη «γονική αποξένωση», που επιδιώκει να καθιερώσει η μεταρρύθμιση, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με αυστηρές συστάσεις της Επιτροπής [GREVIO](#) για την Παρακολούθηση και Εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, θα πρέπει κατά τη διερεύνηση περιστατικών έμφυλης βίας να απαγορεύονται ρητά αποδείξεις οι οποίες στηρίζονται σε μαρτυρίες που δυσφημούν ή στιγματίζουν στη βάση του υποτιθέμενου «συνδρόμου γονικής αποξένωσης», ενώ οι σχετικές κατηγορίες εκ μέρους κακοποιητικών πατεράδων θα πρέπει να θεωρούνται ως συνέχιση της εξουσίας και του ελέγχου που ασκείται από δημόσιους φορείς και θεσμούς, συμπεριλαμβανομένων και όσων αποφασίζουν για την επιμέλεια των παιδιών.

Οι αναπαραστάσεις αυτές αγνοούν τη σκληρή πραγματικότητα σύμφωνα με την οποία οι γυναίκες αναλαμβάνουν σχεδόν κατά αποκλειστικότητα τη γονική μέριμνα, ενώ χιλιάδες πατεράδες αρνούνται να επιμεριστούν τυπικά αλλά και

ουσιαστικά αυτήν την ευθύνη τόσο πριν, όσο και μετά τη λύση του γάμου, ακόμη και να καταβάλουν την (εκδικασμένη) διατροφή. Τέλος, δεν μπορούμε να μη σημειώσουμε ένα σημαντικό δεδομένο που έγινε πρόσφατα γνωστό και αφορά μέλη της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής τα οποία συνδέονται με τους προαναφερόμενους συλλόγους, γεγονός που εγείρει ζητήματα αμεροληψίας.

Προτάσεις για μια ουσιαστικότερη νομοθετική μεταρρύθμιση

Σε αυτόν τον διάλογο για την αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου, το Κέντρο Διοτίμα, γυναικεία/φεμινιστική οργάνωση με όραμα την ανάδειξη και αντιμετώπιση των έμφυλων διακρίσεων και την υποστήριξη γυναικών που βιώνουν διακρίσεις και έμφυλη βία επιδιώκει, σε πρώτη φάση, να συμβάλει με σημεία-προτάσεις, στη βάση και μιας μακρόχρονης εμπειρίας στην παροχή νομικής βοήθειας.

1. **Αν επιδίωξη του νέου νόμου είναι να ενθαρρύνει την κοινή γονική ευθύνη, με στόχο να υπονομευτούν ανθεκτικά και άκαμπτα έμφυλα στερεότυπα και ρόλοι στη βάση των οποίων θεμελιώνονται έμφυλες διακρίσεις και ανισότητες, αυτό θα πρέπει να δηλώνεται με σαφήνεια και κατηγορηματικότητα.** Διότι ένας δικαιότερος έμφυλος καταμερισμός στην ανατροφή των παιδιών και την οικιακή εργασία δεν μπορεί παρά να συνιστά προϋπόθεση για την ουσιαστική και *de facto* ισότητα των φύλων, καθώς: α) θα τείνει να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα στην επαγγελματική και προσωπική/οικογενειακή ζωή που βιώνει η συντριπτική πλειονότητα των εργαζόμενων γυναικών λόγω των πολλαπλών ευθυνών φροντίδας, με σημαντικές ψυχολογικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις β) θα μπορούσε να συμβάλει στη δημιουργία ενός ευνοϊκότερου περιβάλλοντος για την ισότιμη ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας και την επαγγελματική τους εξέλιξη, αυξάνοντας τις δυνατότητες εκπαίδευσης/κατάρτισης, προωθώντας την άρση του έμφυλου χάσματος στην εργασία, ενισχύοντας τη δυνατότητα συμμετοχής των γυναικών σε πολιτικές διαδικασίες και σε όργανα εκπροσώπησης γ) θα μπορούσε να λειτουργήσει θετικά ενισχύοντας την ανεξαρτησία των γυναικών στην προσωπική τους ζωή, απεγκλωβίζοντάς τες από την αποκλειστικότητα του μητρικού ρόλου, δ) εν δυνάμει θα λειτουργεί παιδευτικά ώστε ολοένα και μεγαλύτερο ποσοστό

πατεράδων να αναλάβει τις γονικές του ευθύνες, αντιστρέφοντας την κυρίαρχη εικόνα του «κουβαλητή» και διαρκώς απόντος πατέρα που μόνο περιστασιακά ασχολείται με τη φροντίδα των παιδιών, συμμετέχοντας ενεργά και με ενσυναίσθηση στις έγνοιες και χαρές της ανατροφής, ε) θα συμβάλλει ώστε η ανατροφή παιδιών να αρχίσει έμπρακτα να αμφισβητεί έμφυλα στερεότυπα, σεξιστικές αντιλήψεις και προσδοκίες για τους προδιαγεγραμμένους ρόλους των ανθρώπων στον ιδιωτικό και δημόσιο χώρο.

2. **Το υφιστάμενο οικογενειακό δίκαιο χρήζει συνολικότερης και ευρύτερης αναμόρφωσης.** Τέσσερις δεκαετίες μετά τη θέσπισή του, οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες έχουν αλλάξει, οι έμφυλοι ρόλοι έχουν υποστεί μετατοπίσεις, ενώ έχουν συντελεστεί θεσμικές εξελίξεις που δεν μπορούν να αγνοηθούν (νομική κατοχύρωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, σύμφωνο συμβίωσης ομόφυλων ζευγαριών, νομική αναγνώριση ταυτότητας φύλου, Σύμβαση Κωνσταντινούπολης). Σε αυτό το πλαίσιο είναι αναγκαίο να διευρυνθούν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις στη γονεϊκότητα, συμπεριλαμβάνοντας την τεκνοθεσία από ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, και αναγνωρίζοντας ρητά τα ίδια δικαιώματα σε γονείς παιδιών που αποκτήθηκαν τόσο εντός όσο και εκτός γάμου.
3. **Η συνεπιμέλεια δεν πρέπει να έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα και να θεσπισθεί οριζόντια, σε όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις.** Αν και ο νέος νόμος θα πρέπει να την προτάσσει ως βέλτιστη λύση μετά το διαζύγιο, είναι αναγκαίο όταν προκύπτει διαφωνία, και προσφεύγουν οι γονείς στη δικαιοσύνη, το δικαστήριο να έχει τη διακριτική ευχέρεια να αποφαινεται, με γνώμονα πάντοτε τα συμφέροντα του παιδιού, στη βάση των περιστάσεων κάθε υπόθεσης, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της πρότερης οικογενειακής ζωής, τη στάση των γονέων, την προσωπικότητα των γονέων και του παιδιού αλλά και τις μεταξύ τους σχέσεις. Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να ακούγεται η γνώμη του τέκνου εφόσον κρίνεται, εκ της ηλικίας και της ωριμότητάς του, σε θέση να ακουστεί, και να μην παραγκωνιστούν τα διεθνώς αναγνωρισμένα δικαιώματά του, όπως αυτά κατοχυρώνονται από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.
4. **Αυτονόητα ο νόμος θα πρέπει να εξαιρεί ρητώς από τη συνεπιμέλεια τον γονέα που ασκεί βία ή και σεξουαλική κακοποίηση στο παιδί.**

5. **Η εξαιρέση του δράστη ενδοοικογενειακής βίας από το δικαίωμα στην συνεπιμέλεια είναι επιβεβλημένη ακόμα και σε περιπτώσεις που η βία στρέφεται αποκλειστικά απέναντι στη σύζυγο/σύντροφο.** Διαφορετικά υπάρχει σοβαρή πιθανότητα η συνεπιμέλεια να καταστεί παράγοντας εκ νέου θυματοποίησης των επιζώσων. Η συνεχής και στενή επαφή των γυναικών με τον κακοποιητή τους, όπως καταδεικνύει και η εμπειρία του Κέντρου Διοτίμα, αυξάνει τον κίνδυνο εκ νέου έκθεσης σε σωματική, ψυχολογική, λεκτική, σεξουαλική και οικονομική βία. Σε αυτήν την κατεύθυνση, τα κράτη στα οποία έχει θεσπιστεί ο θεσμός εξαιρούν από την απονομή της συνεπιμέλειας τους κακοποιητικούς συζύγους. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στη γαλλική νομοθεσία προβλέπεται ρητά πως ο/η δικαστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη για την απόδοση της συνεπιμέλειας «τις πιέσεις και τη βία κάθε μορφής που ο ένας γονιός ασκεί στον άλλο». Ακόμα και το ψήφισμα 2079/2015 του Συμβουλίου της Ευρώπης που προτείνει τη συνεπιμέλεια και την εναλλασσόμενη κατοικία, τονίζει ότι πρέπει να υπάρχουν εξαιρέσεις «στην περίπτωση της κακοποίησης ή της παραμέλησης ενός παιδιού ή της ενδοοικογενειακής βίας».
6. **Η άσκηση και μόνο ποινικής δίωξης για τα παραπάνω αδικήματα (ενδοοικογενειακή βία και σεξουαλική κακοποίηση συζύγου/τέκνου) θα πρέπει να συνιστά παράγοντα (τουλάχιστον προσωρινής) εξαιρέσεως από τη συνεπιμέλεια.** Η ρητή αναφορά κρίνεται αναγκαία καθώς, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων καταδίκης του δράστη με τη διαδικασία του αυτοφώρου, οι διαδικασίες για να τελεσιδικήσει η ποινική δίωξη είναι εξαιρετικά χρονοβόρες. Είναι ενδεικτικό πως από τη στιγμή που θα υποβληθεί καταγγελία από την επιζώσα, θα χρειαστούν τουλάχιστον δύο χρόνια για να φτάσει μια υπόθεση στο ακροατήριο, αν, δε, ασκηθεί έφεση από τον δράστη, σε περίπτωση καταδίκης του, περίπου άλλα δύο για να τελεσιδικήσει. Είναι δυνατόν σε αυτό το χρονικό διάστημα να έχουν το δικαίωμα σε συνεπιμέλεια ή ακόμα και δικαίωμα σε επικοινωνία πατεράδες, εναντίον των οποίων εκκρεμούν δικογραφίες ακόμα και για σεξουαλική κακοποίηση;
7. **Σε κάθε περίπτωση υπάρχει αναγκαιότητα δημιουργίας συμβουλευτικών δομών διαμεσολάβησης και υποστήριξης των γονέων που προχωρούν στη λύση της (έννομης) συμβίωσής τους.** Συγκεκριμένα, είναι αναγκαίο να εφαρμοστεί άμεσα ο Ν. 2447/1996 που προβλέπει την ίδρυση σώματος

οικογενειακών κοινωνικών λειτουργιών, και να στελεχωθεί και από άλλους επαγγελματίες (π.χ. ψυχολόγους). Το σώμα θα πρέπει να βρίσκεται σε συνεργασία με τον δικαστικό μεσολαβητή που λειτουργεί ήδη.

- 8. Απαραίτητη είναι και η ίδρυση δικαστηρίων οικογενειακού δικαίου, κατ' εφαρμογή του Ν. 2447/1996.** Το γεγονός αυτό επιβάλλεται και λόγω της ιδιαιτερότητας των υποθέσεων οικογενειακού δικαίου. Απολύτως απαραίτητη κρίνεται η επιμόρφωση των δικαστικών λειτουργιών γύρω από ζητήματα ενδοοικογενειακής βίας και παιδικής κακοποίησης.
- 9. Για να είναι η όποια αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου αποτελεσματική, απαιτείται γενικότερη στήριξη της γονεϊκότητας, των παιδιών, αλλά και των μονογονέων.** Ενδεικτικά θα πρέπει να σχεδιαστούν μια σειρά από μακροπρόθεσμα οριζόντια μέτρα που θα αφορούν προνοιακές πολιτικές (π.χ. κοινωνικά επιδόματα, δημιουργία δομών για τη φροντίδα των παιδιών, την αναψυχή και καλλιτεχνική παιδεία τους, κ.λπ.), οικονομικές πολιτικές (φοροαπαλλαγές οικογενειών με ανήλικα παιδιά, οικονομικές ενισχύσεις, κ.λπ.), εργασιακές πολιτικές (ευέλικτα ωράρια για εργαζόμενους/-νες γονείς, υποστήριξη άνεργων γονέων με ανήλικα τέκνα, κ.λπ.) εκ μέρους της Πολιτείας, καθώς και θετικά υποστηρικτικά μέτρα για τις γυναίκες μονογονείς με δεδομένο ότι αυτή τη στιγμή αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των μονογονέων. Η ενίσχυση και η στήριξη της γονεϊκότητας και των δικαιωμάτων των παιδιών δεν πρέπει και δεν μπορεί να περιορίζεται αποκλειστικά σε θεσμικές ρυθμίσεις για τη συνεπιμέλεια.

Συμπερασματικά σημεία για έναν διάλογο με φεμινιστικές αιχμές

Η φεμινιστική κριτική θεωρία έχει συμβάλει στην αποδόμηση του ουσιοκρατικού δίπολου γυναίκα/άνδρας, ασκώντας κριτική στους περιοριστικούς έμφυλους (ετεροκανονικούς) ρόλους στην οικογένεια, στον βιολογικό ντετερμινισμό, στον μύθο της διάκρισης δημόσιου/ιδιωτικού, αλλά και σε κυρίαρχες απόψεις περί της οικογένειας ως αναλλοίωτου και ασφαλούς «παραδείσου», αμφισβητώντας τη μονολιθική μορφή οικογένειας ή ότι ένας συγκεκριμένος τύπος οικογένειας είναι ο καλύτερος.

Η κεντρικότητα της θέσης για το δικαίωμα των πατεράδων στην από κοινού επιμέλεια των παιδιών τους (μετά το διαζύγιο /διάσταση) αναντίρρητα (περι)-ορίζει το διάλογο σχετικά με τη μορφή και το περιεχόμενο της επικείμενης νομοθετικής αλλαγής. Επιπλέον, υπονοεί ή/και υπόσχεται την αμφισβήτηση των έμφυλων στερεοτύπων προς όφελος μιας πιο συμμετρικής διευθέτησης που δεν μπορεί παρά να βρει συμμάχους ανάμεσα στις τάξεις των φεμινιστριών και του κινήματος για την έμφυλη ισότητα αν και εφόσον επιφέρει ένα κρίσιμο πλήγμα στο ουσιοκρατικό δίπολο των έμφυλων ρόλων και των μεταξύ τους καταμερισμών.

Ο διάλογος που προκλήθηκε ανοίγει πολλά ερωτηματικά ως προς την αγνόηση της κοινωνικής, πολιτικής, ιδεολογικής και πολιτισμικής πρόσληψης της νομοθετικής αλλαγής που επιχειρείται, και την αποσιώπηση της επανανοηματοδότησης της οικογένειας, της γονεϊκότητας, της μητρότητας και της πατρότητας, των δικαιωμάτων παιδιών και γονέων, της φροντίδας και της σχεσιακότητας που αποτελούν συμφραζόμενα της.

Αναμφίβολα μια αναθεώρηση του οικογενειακού δικαίου αναδιατάσσει όχι μόνο το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, αλλά και το συμβολικό, το συλλογικό φαντασιακό, το ψυχο-συναισθηματικό πεδίο, στο οποίο συναρθρώνονται θεμελιώδη θέματα που αφορούν όχι μόνο στις κοινωνικές νόρμες αλλά συν-εγείρουν και βαθύτερα στρώματα του ταυτοτικού, επιθυμητικού και φαντασιακού πυρήνα των (έμφυλων) υποκειμενικοτήτων μας, φέρνοντας στο προσκήνιο σημαντικές ρωγμές που έχουν συντελεστεί και αποσιωπώνται στον δημόσιο διάλογο που έχει ανοίξει.

Είναι καλό να μην ξεχνάμε επίσης ότι τα δικαστήρια, το σώμα των δικαστών αλλά και των δικηγόρων εν γένει εμπεριέχουν και εκφράζουν σε μεγάλο βαθμό, την κυριαρχία μιας λευκής, ανδρικής, μεσοαστικής τοπο-θέτησης από την οποία ομιλούν, κατανοούν και λαμβάνουν αποφάσεις. Αυτό γίνεται ιδιαίτερα καταληπτό σε περιπτώσεις εκδίκασης υποθέσεων έμφυλης βίας μη εξαιρούμενης της γυναικοκτονίας.

Η άποψη επομένως που επενδύει στην διατυπωτική και συμβολική δύναμη του νόμου να επηρεάσει και να μετασχηματίσει κοινωνικές προσδοκίες και νόρμες είναι ήδη υπονομευμένη από την ίδια την κοινωνική πραγματικότητα, που δεν επιτρέπει στις γυναίκες να εξαρτούν μακροπρόθεσμα από το νόμο και την εφαρμογή του τη διασφάλιση μιας δίκαιης αντιμετώπισης. Εφόσον μάλιστα, αλλαγές στην στάση και τις προσδοκίες για τους οικογενειακούς και κοινωνικούς ρόλους συνεχίζουν να

εδράζονται στην ευρεία παραδοχή της νόρμας σχετικά με την ύπαρξη ενός βασικού φροντιστή και ενός βασικού κουβαλητή.

Με άλλα λόγια, οι αλλαγές στη νομοθεσία από μόνες τους δεν είναι πιθανόν να επιφέρουν την έμφυλη ισότητα, και παρότι η πρόβλεψη καταπολέμησης των διακρίσεων θέτει τις βασικές παραμέτρους, δεν μπορεί να ανατρέψει την έμφυλη κοινωνική ιεραρχία. Εδώ εδράζεται και η μεγάλη διάψευση της τυπικής ισότητας που απεδείχθη ανεπαρκής στο να εγγυηθεί την κατάργηση των έμφυλων ανισοτήτων και διακρίσεων, στη χώρα μας και αλλού.

Ακόμη, μήπως μια τέτοια προσπάθεια θα επιβάλει μια κυρίαρχη κοινωνική ιεραρχία στην πιο ιδιωτική σφαίρα, συμβάλλοντας σε μια νέου τύπου υποταγή τουλάχιστον τόσο καταπιεστική όσο και η τρέχουσα κυρίαρχη ιδεολογία για τους έμφυλους ρόλους; Και ακόμη περισσότερο, μήπως βλάπτει την παράδοση μιας κοινωνικής και πολιτισμικής διαφοροποίησης και ατομικών επιλογών τρόπου ζωής ήδη κατακτημένων;

Η προωθούμενη νομική αλλαγή είναι προβληματική όσο βασίζεται στην άποψη ότι είναι για το καλό των ανδρών-πατεράδων επομένως θα είναι αυτονοήτως και για το καλό των γυναικών-μητέρων. Ωστόσο, τα συμφέροντα των γυναικών δεν μπορούν να συμπιεστούν σε μια μοναδική (ρυθμιστική) νομική φόρμουλα που αγνοεί την πολιτική της ζωής αλλά και το γεγονός ότι οι οικογένειες με τις εξουσίες τους είναι ήδη και πάντα πολιτικά, ταυτοτικά, βιοψυχολογικά και κοινωνικοοικονομικά διαμορφωτικές.

Εν κατακλείδι, η επιλογή δεν βρίσκεται μεταξύ υποχρεωτικής συνεπιμέλειας και ενός ουδέτερου νόμου, αλλά μεταξύ ενός νόμου που θα μεριμνά για την συναινετική κοινή γονική ευθύνη ιδιαίτεως μετά τη διάλυση της σχέσης των γονέων, με ρυθμίσεις για την επιμέλεια που θα αντανakλούν διαφορετικές εννοιολογήσεις της οικογενειακότητας και της γονεϊκότητας στη βάση της ισότητας, και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Κυρίως όμως στη βάση των δικαιωμάτων του παιδιού και του βέλτιστου συμφέροντός του. Παρά το ότι, και αν ακόμα ο νόμος δυνητικά ωθεί στην αλλαγή στάσης ή και αντίληψης, στην πραγματική ζωή οι αλλαγές αυτές εξαρτώνται περισσότερο από υπόγειες και αθέατες επιδράσεις και επιρροές που επίμονα δεσμεύουν τα έμφυλα υποκείμενα.

Κέντρο Διοτίμα

21/12/2020